

**Dyrektor Izby Administracji Skarbowej
w Gdańsku**

2201-IWW.0921.34.2024

(poprzedni nr 2201-IWW[1].0921.1.2024)

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Gdańsku

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Temat kontroli „Prawidłowość podejmowania działań zmierzających do orzeczenia odpowiedzialności osób trzecich”

Jednostka kontrolowana

Pomorski Urząd Skarbowy w Gdańsku
ul. Żytnia 4/6
80-749 Gdańsku

Kierownik jednostki kontrolowanej

- Andrzej Rautenberg powołany na stanowisko 23.04.2024 r.
- Wioleta Barra od 1.11.2022 r. do 22.04.2024 r.
- Bernadeta Szymków od 16.08.2021 r. do 31.10.2022 r.

Kontrolerzy

- Maria Kubińska-Matciak – główny ekspert skarbowy – koordynator kontroli,
- Wiktor Lipiński – ekspert skarbowy,

działający na podstawie upoważnienia do kontroli Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Gdańsku nr 2201-IWW[1].0921.1.2024 z 19.06.2024 r.

Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych

- rozpoczęcie czynności kontrolnych – 24.06.2024 r.
- zakończenie czynności kontrolnych – 30.08.2024 r.

Podstawa prawna prowadzenia kontroli

art. 6 ust. 5 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej

Wpisano do ewidencji kontroli pod poz. 1/2024

Okres objęty kontrolą: lata 2022 – 2023 oraz stan faktyczny w okresie wcześniejszym i późniejszym, mający bezpośredni związek z badanymi zagadnieniami

Zakres przedmiotowy kontroli

Zakres badania obejmuje następujące zagadnienia kontroli:

1. organizację pracy urzędu skarbowego, sprawowany nadzór oraz efektywność kontroli funkcjonalnej w zakresie objętym kontrolą;
2. niewszczywanie postępowań o odpowiedzialności podatkowej osób trzecich;
3. prawidłowość i terminowość wszczynania postępowań o odpowiedzialności podatkowej osób trzecich.

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Działania Naczelnika Pomorskiego Urzędu Skarbowego w Gdańsku w badanym zakresie oceniono **pozytywnie z uchybieniami**.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Pomimo stwierdzonych nieprawidłowości ustalono ocenę ogólną jako pozytywną z uchybieniami. Wynika to z zastosowania metodyki wyliczenia opisanej w programie kontroli – średnia ważona z ocen cząstkowych. Uzasadnienie oceny ogólnej stanowią poniższe uwagi dotyczące kontrolowanych zagadnień.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

III.1 Zagadnienie pierwsze z zakresu badania

Organizacja pracy urzędu skarbowego, sprawowany nadzór oraz efektywność kontroli funkcjonalnej w zakresie objętym kontrolą

Opis stanu faktycznego

W okresie poddanym niniejszej kontroli, zgodnie z regulaminami organizacyjnymi Pomorskiego Urzędu Skarbowego w Gdańsku, realizacja zadań z zakresu kontroli należała do pracowników:

- Działu Spraw Wierzycielskich (SEW), którym do 28 lutego 2023 roku kierowała pani Anna Bach, a od 01 marca 2023 r. kieruje pan Michał Ożóg.

Bezpośredni nadzór nad realizacją zadań przez ww. komórką sprawuje Naczelnik Pomorskiego Urzędu Skarbowego w Gdańsku (zwanym dalej Naczelnikiem lub NPUS). W kontrolowanym okresie byli to:

- Bernadeta Szymków od 16.08.2021 r. do 31.10.2022 r.
- Wioleta Barra od 1.11.2022 r. do 22.04.2024 r.

Obecnie funkcję NPUS sprawuje Andrzej Rautenberg powołany na stanowisko 23.04.2024 r.

Zadaniami z zakresu orzekania o odpowiedzialności osób trzecich w latach 2022-2023 zajmowało się średnio 5-6 osób.

Naczelnik w piśmie z 20 czerwca 2024 r.¹ wyjaśnił, że w kontrolowanym okresie nie było regulacji wewnętrznych z obszaru orzekania o odpowiedzialności osób trzecich. Zadania realizowane były w oparciu o przepisy Ordynacji podatkowej oraz określone w regulaminie organizacyjnym Pomorskiego Urzędu Skarbowego w Gdańsku. Wskazał, że przydzielanie spraw pracownikom w zakresie orzekania o odpowiedzialności osób trzecich wykonywane było przez kierownika komórki i odbywało się na bieżąco w trakcie trwania roku kalendarzowego. Proces ten opierał się na dekretacji w SZD poszczególnym pracownikom merytorycznym postanowień o umorzeniu postępowań egzekucyjnych, przysyłanych do urzędu przez organ egzekucyjny, celem dokonania analizy zasadności wszczęcia postępowania o orzeczenie odpowiedzialności osób trzecich. Pracownik dokonujący analizy mógł zakończyć sprawę w następujący sposób:

- dokonać analizy o odstąpieniu od orzekania o odpowiedzialności osób trzecich,
- sporządzić wniosek do innego US o orzeczenie odpowiedzialności osób trzecich w związku ze zmianą właściwości miejscowej/rzeczowej,
- wszcząć i przeprowadzić postępowanie w zakresie orzeczenia odpowiedzialności osób trzecich.

Przestrzeganie terminu do wydania decyzji o odpowiedzialności podatkowej osób trzecich, o których mowa w art. 118 ustawy Ordynacja podatkowa, monitorowano poprzez:

¹ Pismo nr UNP : 2271-24-025605

1. Bieżące lub w ramach zapotrzebowania sporządzanie przez kierownika komórki wierzycielskiej lub wyznaczonego pracownika raportów:
 -
 -
 -
2. Przeprowadzanie kontroli funkcjonalnych.
3. Kierownik komórki wierzycielskiej prowadził wewnętrzny rejestr w formie tabeli excel, w którym na bieżąco odnotowywał przydzielone sprawy pracownikom.
4. Opiniowanie i weryfikacja przez NPUS oraz kierownika komórki SEW projektów:
 - decyzji o orzeczeniu odpowiedzialności osób trzecich,
 - analiz o odstąpieniu od orzekania odpowiedzialności osób trzecich,
 - wniosków o orzeczenie odpowiedzialności osób trzecich przekazywanych do innych US.

Obszar prowadzenia spraw z zakresu odpowiedzialności osób trzecich został ujęty w planach kontroli funkcjonalnych Pomorskiego Urzędu Skarbowego w Gdańsku na 2022 oraz 2023 rok i zostały zrealizowane przez kierownika Działu Spraw Wierzycielskich. Badaniu poddano kontrole funkcjonalne przeprowadzone w 2023 r.

W 2023 roku zaplanowano 2 kontrole funkcjonalne w temacie „Terminowość realizacji lub/oraz poprawność merytoryczna i formalna” z częstotliwością raz na pół roku. Kontrole zostały przeprowadzone 30.06.2023 r. oraz 4.12.2023 r., w wyniku których nie stwierdzono uchybień i nieprawidłowości. Kontrolami funkcjonalnymi poddane zostały 3 sprawy² z próby poddanej badaniu, w tych sprawach dokonano prawidłowej oceny stanu faktycznego, co potwierdzają ustalenia kontrolerów opisane w części III.3.

(dowód: pismo NUS – SZD, UNP: 2201-24-094601)

Ustalenia

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym powyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Działania kierowanego przez Naczelnika Pomorskiego Urzędu Skarbowego w Gdańsku w badanym zakresie oceniono **pozytywnie**.

III.2 Zagadnienie drugie z zakresu badania

Niewszczywanie postępowań o odpowiedzialności podatkowej osób trzecich

Opis stanu faktycznego

²

Kontrolą objęto 20 spraw wyselekcjonowanych na podstawie raportów przekazanych z Ministerstwa Finansów³ :

- brak wszczęcia postępowania do 2023 roku,
- egzekucja umorzona,
- zakończone istnienie.

Wyżej wskazane raporty posegregowano za pomocą tabeli przestawnej z wykorzystaniem filtrów – KOD_US, PODATEK, POS_O3 następnie dokonano typowania spraw;

1. Z raportu „brak wszczęcia postępowania do 2023” zawierającego 126 spraw wyselekcjonowano 96 spraw powyżej łącznej sumy zaległości 1000,00 zł. Do badania wytypowano co 9 sprawę (łącznie 10 spraw),
2. Z raportu „egzekucja zakończona” zawierającego 56 spraw wytypowano 5 pierwszych sprawy (z pominięciem spraw wytypowanych w pkt 1),
3. Z raportu „zakończone istnienie” zawierającego 40 spraw wytypowano 5 pierwszych sprawy (z pominięciem spraw wytypowanych w pkt 1 i 2).

Analiza spraw, w których nie wszczęto postępowania o orzeczeniu odpowiedzialności osób trzecich wykazała:

- w 7 sprawach⁴ [redacted]
[redacted]

- w 7 sprawach⁶ skierowano wnioski o orzeczenie odpowiedzialności osób trzecich do innych US z uwagi na zmianę właściwości miejscowej spółek.

- w 3 sprawach [redacted]
[redacted]

- w 1 sprawie⁷ [redacted]
[redacted]

- w 1 sprawie⁸ [redacted]
[redacted]

[redacted]

- [REDACTED]
- w 1 sprawie⁹ [REDACTED]
 - w 1 sprawie¹⁰ [REDACTED]
 - w 1 sprawie¹¹ [REDACTED]

W 1 z 20 spraw¹² wytypowanych do badania z ww. raportów zaległość dotyczyła kosztów postępowania egzekucyjnego, analiza akt wykazała, że Naczelnik 4 lutego 2020 roku orzekł o odpowiedzialności podatkowej byłego prezesa zarządu spółki za zaległości tej spółki wraz z odsetkami za zwłokę i kosztami postępowania egzekucyjnego. Zgodnie z wytycznymi dot. powiązywania dokumentów wymiarowych, zarówno wszczęcie postępowania (ZOB-W) jak i decyzja (ZOBPT2) nie są wiązane z kosztami postępowania egzekucyjnego (WKE).

(dowody: pisma w SZD, UNP: 2201-24-099895)

Ustalenia

Po dokonaniu analizy podmiotów w stosunku do których nie wszczęto postępowania o odpowiedzialności podatkowej osób trzecich, ustalono:

- w aktach spraw zawarte są dowody (dokumenty) potwierdzające podane przyczyny odstąpienia,
- we wszystkich skontrolowanych sprawach dot. odstąpienia od wszczęcia postępowania, pracownik prowadzący daną sprawę sporządził analizę, która została zaakceptowana przez Kierownika Działu Spraw Wierzycielskich oraz zaakceptowana przez Naczelnika lub Zastępcę Naczelnika,
- wszystkie analizy oraz wnioski sporządzono z zachowaniem terminu do wydania decyzji o odpowiedzialności osób trzecich,

Ocena częściowa

Działania kierowanego przez Naczelnika Pomorskiego Urzędu Skarbowego w Gdańsku w badanym zakresie oceniono **pozytywnie**.

III.3 Zagadnienie trzecie z zakresu badania

Prawidłowość i terminowość wszczynania postępowań o odpowiedzialności podatkowej osób trzecich

Opis stanu faktycznego

[REDACTED]

III.3.1 Liczba i kwota zaległości podatkowych – statystyka

Tabela nr 1 – zaległości podatkowe, wobec których przeprowadzono postępowanie w sprawie odpowiedzialności osoby trzeciej.

Okres	Postępowanie zakończone						Kwoty zapłacone, wyegzekwowane (w zł)	Postępowanie w toku		
	Decyzją o odpowiedzialności podatkowej osoby trzeciej			Decyzją o umorzeniu postępowania				liczba		kwota (w zł)
	liczba		kwota (w zł)	liczba ¹		kwota (w zł)		postępowania systemowych	postępowania	
	decyzji systemowych	decyzji		decyzji systemowych	decyzji					
2022	86	10	15.328.605,32	2	1	782.208,00	11.971,00	0	0	0
2023	61	8	3.940.979,77	4	1	362.943,24	0	0	0	0

III.3.2 Terminowość wszczynania postępowań o odpowiedzialności podatkowej osób trzecich

Do kontroli typowano sprawy zakończone w 2023 roku i pozostające w toku na 31.12.2023 r. W kontrolowanej jednostce było 8 spraw odpowiadających tym kryteriom, dotyczących zaległości podatkowych 7 spółek (w jednej sprawie zarejestrowano 2 postępowania, odrębnie dla każdego członka zarządu). We wszystkich sprawach wszczęcie i zakończenie postępowania miało miejsce w 2023 roku. W kontrolowanej jednostce brak jest spraw w zakresie odpowiedzialności podatkowej osób trzecich niezakończonych na 31.12.2023 r.

Terminowość wszczynania postępowań zbadano we wszystkich 8 sprawach.

Ustalono, że kontrolowana jednostka nie posiada własnych uregulowań w sprawie zasad wykonywania czynności wierzycielskich w zakresie orzekania o odpowiedzialności osób trzecich. Na potrzeby kontroli przyjęto, że wszczęcie postępowania powinno nastąpić nie później niż w terminie do 6 miesięcy, licząc od daty od której winno być wszczęte postępowanie (np. data umorzenia postępowania egzekucyjnego na podstawie art. 59 § 2 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji).

Na podstawie analizy spraw ustalono, że w 3 przypadkach postępowanie zostało wszczęte we wskazanym wyżej terminie¹³, natomiast w 5 przypadkach termin ten został przekroczony:

- a) [REDACTED] – postanowienie o umorzeniu postępowania egzekucyjnego wpłynęło do Pomorskiego US w Gdańsku 29.01.2021 r., postanowienie o wszczęciu

¹³ [REDACTED]

postępowania wydano 7.02.2023 r., tj. po upływie 24 miesięcy od otrzymania informacji o bezskuteczności egzekucji,

- b) [REDACTED] – postanowienie o wszczęciu postępowania wydano 22.09.2023 r., tj. po upływie 33 miesięcy od wydania postanowienia o umorzeniu egzekucji. W tym przypadku organem egzekucyjnym i wierzycielem był Naczelnik Pomorskiego Urzędu Skarbowego w Gdańsku,
- c) [REDACTED] - postanowienie o umorzeniu postępowania egzekucyjnego wpłynęło do Pomorskiego US w Gdańsku 3.11.2021 r., postanowienie o wszczęciu postępowania wydano 10.03.2023 r., tj. po upływie 16 miesięcy od otrzymania informacji o bezskuteczności egzekucji,
- d) [REDACTED] – postanowienie o umorzeniu postępowania egzekucyjnego wpłynęło do Pomorskiego US w Gdańsku 3.02.2023 r., postępowania dotyczą 2 członków zarządu, postanowienia o wszczęciu postępowania wydano 9.10.2023 r., tj. po upływie 8 miesięcy od otrzymania informacji o bezskuteczności egzekucji,

Pismem z 27.09.2023 r.¹⁴, [REDACTED]

Z wyjaśnień Naczelnika z 21.08.2024 r. wynika, że czynnikami mającymi wpływ na okres pomiędzy nadejściem informacji o bezskuteczności egzekucji, a wszczęciem postępowań o orzeczeniu odpowiedzialności wobec osób trzecich w spółkach była konieczność zebrania informacji z innych instytucji, celem prawidłowej analizy materiału dowodowego i podjęcia decyzji o zasadności wszczęcia postępowań (zapytania o stan zaległości do ZUS-u, zapytania o akta rejestrowe spółek do KRS-u, zapytania do organów egzekucyjnych o szczegółowe stany spraw z systemu Egapoltax, kierowanie zapytań do urzędu do spraw cudzoziemców).

Ponadto wskazał, że na fakt późnego wszczynania postępowań podatkowych miał wpływ również COVID. W 2020 roku do organu wpłynęło ponad 550 wniosków o udzielenie ulgi, gdzie średni wpływ roczny wniosków oscyluje w granicach 160-200. Wobec powyższego pracownicy komórki byli zaangażowani w rozpatrywanie spraw ulgowych, które w tamtym okresie były priorytetem. W 2020 roku sprawy z zakresu osób trzecich były wykonywane jedynie w niezbędnym zakresie, za lata, których mijał 5-letni termin na orzeczenie o odpowiedzialności osób trzecich. Powyższe spowodowało, że nastąpiło spiętrzenie spraw o odpowiedzialności osób trzecich do przeanalizowania w kolejnych latach, tj. w 2021-2023. W pierwszej kolejności analizowano zaległości podatkowe, w których w danym roku mijał termin na orzeczenie o odpowiedzialności osób trzecich.

Dodatkowo, na powyższy stan rzeczy miała wpływ również sytuacja kadrowa w komórce. Spośród pracowników zajmujących się typowaniem i analizą spraw z zakresu orzeczenia odpowiedzialności, w 2021 roku 2 osoby przebywały na urlopie macierzyńskim, a 3 osoby na długich zwolnieniach lekarskich. W latach 2021-2023 (do połowy) zwiększony był zakres zadań komórki wierzycielskiej,

¹⁴ Pismo Dyrektora IAS w Gdańsku [REDACTED]

co przy licznych absencjach stwarzało konieczność angażowania do tych zadań również pracowników odpowiedzialnych za analizę i orzekanie w obszarze osób trzecich.

(dowód w aktach – SZD, UNP: 2201-24-126725)

Uwagi kontrolerów

Wyjaśnienia Naczelnika częściowo zasługują na uwzględnienie. O ile sytuacja spowodowana pandemią COVID-19 oraz długie nieobecności pracowników mogły mieć wpływ na realizację zadań z obszaru orzekania o odpowiedzialności osób trzecich, to pozostałe okoliczności, w świetle ustalonego stanu faktycznego, nie mają uzasadnienia. Analiza spraw wykazuje bowiem brak ciągłości działań podejmowanych w poszczególnych sprawach, np.:

W przypadku spółki wymienionej w pkt a) chronologia czynności jest następująca:

- 29.01.2021 r. – wpływ do Pomorskiego US w Gdańsku postanowienia o umorzeniu postępowania egzekucyjnego
- 30.03.2021 r. – wysłano pisma do Sądu Rejonowego z zapytaniem, czy spółka wystąpiła z wnioskiem o ogłoszenie upadłości oraz do ZUS, czy posiada zaległości
- 9.04.2021 r. – wpływ do US negatywnej odpowiedzi z sądu
- 13.05.2021 r. – wpływ do US odpowiedzi z ZUS informującej o wysokości zaległości
- 22.10.2021 r. – sporządzono wydruk sprawy z Egapoltax,
- 26.10.2022 r. – sporządzono wydruk odpisu pełnego z KRS spółki. Z odpisu wynika, że spółka została wykreślona z KRS 10.12.2020 r.
- 7.11.2022 r. – pracownik SEW sporządził w sądzie fotokopie akt rejestrowych spółki
- 28.12.2022 r. – ponownie wystąpiono do Sądu Rejonowego z zapytaniem, czy spółka wystąpiła z wnioskiem o ogłoszenie upadłości
- 13 i 17.01.2023 r. – wpływ odpowiedzi tej samej treści, jak w 2021 r.
- 12.01.2023 r. – wystąpiono do US w Tczewie o przesłanie kopii akt egzekucyjnych
- 02.02.2023 r. – wpływ do Pomorskiego US w Gdańsku kopii akt egzekucyjnych
- 7.02.2023 r. – wydano postanowienie o wszczęciu postępowania w sprawie orzeczenia odpowiedzialności

W przypadku spółki wymienionej w pkt c) chronologia czynności jest następująca:

- 3.11.2021 r. – wpływ do Pomorskiego US w Gdańsku postanowienia o umorzeniu postępowania egzekucyjnego
- 24.11.2021 r. – wysłano pisma do Sądu Rejonowego z zapytaniem, czy spółka wystąpiła z wnioskiem o ogłoszenie upadłości oraz do ZUS, czy posiada zaległości
- 7.12.2021 r. oraz 24.01.2022 r. – wpływ odpowiedzi negatywnych do US
- 2.12.2022 r. – wystąpiono do I US w Gdańsku o przesłanie kopii akt egzekucyjnych
- 12.12.2021 r. – wpływ do Pomorskiego US kopii akt egzekucyjnych
- 7.12.2022 r. – ponownie wystąpiono do Sądu Rejonowego z zapytaniem, czy spółka wystąpiła z wnioskiem o ogłoszenie upadłości
- 16.12.2022 r. – wpływ negatywnej odpowiedzi do US
- 22.12.2022 r. – wysłano do Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców wnioski o udostępnienie danych przetwarzanych w Krajowym Zbiorze Rejestrów, Ewidencji i Wykazu Spraw Cudzoziemców. Wniosek dotyczył deklarowanego adresu pobytu prezesa zarządu
- 8.02.2023 r. – wpływ do US odpowiedzi – osoba wskazana we wniosku nie figuruje w zbiorze
- 7.03.2023 r. – sporządzono wydruk sprawy z Egapoltax

- 10.03.2023 r. – wydano postanowienie o wszczęciu postępowania w sprawie orzeczenia odpowiedzialności

W pozostałych sprawach również występują nieuzasadnione przerwy w podejmowaniu kolejnych czynności.

III.3.3 Postępowania o odpowiedzialności podatkowej osób trzecich zakończone w 2023 r.

Kontrolą objęto wszystkie sprawy zakończone w 2023 r. (8 spraw) w celu zweryfikowania zasadności wszczęcia postępowania (m.in. ze względu na ekonomikę), czasu prowadzonego postępowania oraz czy postępowanie było efektywne (czy zaległość zapłacono lub wyegzekwowano).

Według wyjaśnień Naczelnika z 27.08.2024 r., każdorazowo po otrzymaniu informacji od organu egzekucyjnego o bezskuteczności egzekucji prowadzona jest analiza pod kątem ekonomiki/zasadności wszczęcia postępowania. Analizowana jest sytuacja finansowa i materialna tych osób na podstawie dostępnych systemów informatycznych, takich jak: [REDAKTOWANE]

Jeżeli analiza wykazuje, że osoba ta osiąga przychody lub majątek, z których możliwe jest prowadzenie egzekucji, wszczynane jest postępowanie podatkowe lub kierowany wniosek o orzeczenie do właściwego organu podatkowego. W takim przypadku dane z systemów informatycznych dotyczące tej osoby nie są drukowane z uwagi na ekonomikę postępowania oraz stosowanie zasady paperless. Ustalenia dotyczące sytuacji finansowej osoby trzeciej każdorazowo są konsultowane z kierownikiem działu SEW, który określa kierunki działania w zakresie dalszych czynności dotyczących osoby trzeciej - adnotacja o odstąpieniu lub orzekanie o odpowiedzialności.

W badanych sprawach uznano, że orzeczenie odpowiedzialności osób trzecich jest zasadne.

(dowód w aktach – SZD, UNP: 2201-24-128317)

W wyniku orzeczenia solidarnej odpowiedzialności osób trzecich za zaległości spółek, w żadnym przypadku zaległość nie została zapłacona ani wyegzekwowana. Analiza akt wykazała, że w 4 sprawach (obejmujących zaległości 3 spółek) brak efektywności było niezależne od kontrolowanej jednostki.

- a) [REDAKTOWANE] – decyzjami nr [REDAKTOWANE] Naczelnik Pomorskiego Urzędu Skarbowego w Gdańsku orzekł o odpowiedzialności za zaległości spółki odpowiednio: CIT (odsetki od zaliczek) za 1-2, 6-11/2018, PIT (zaliczki i odsetki) za 6, 10-11/2018, VAT za 7-8, 10/2018. Łączna kwota zaległości wraz z odsetkami wynosiła 140.069 zł.

Wszczęcie postępowania w zakresie odpowiedzialności osób trzecich nastąpiło po upływie 3 miesięcy od otrzymania wniosku organu egzekucyjnego o rozważenie orzeczenia odpowiedzialności zlikwidowanej spółki.

Wydanie decyzji nastąpiło w terminie określonym w art. 118 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa.

Łączny czas trwania postępowania wyniósł 52 dni (1 miesiąc i 22 dni).

Pomimo wystawienia tytułu wykonawczego na osobę trzecią i przekazania go do organu egzekucyjnego, nie wyegzekwowano należności, zaległość uległa przedawnieniu.

- b) [REDAKTOWANE] - decyzją nr [REDAKTOWANE] Naczelnik Pomorskiego Urzędu Skarbowego w Gdańsku orzekł o odpowiedzialności za zaległości spółki z tytułu VAT

za 3/2018, osobą odpowiedzialną był B.H. (obywatel Niemiec). Łączna kwota zaległości wraz z odsetkami wynosiła 2.498.635 zł.

Wszczęcie postępowania w zakresie odpowiedzialności osób trzecich nastąpiło po upływie 1,5 miesiąca od otrzymania wniosku organu egzekucyjnego o rozważenie orzeczenia odpowiedzialności spółki.

Wydanie decyzji nastąpiło w terminie określonym w art. 118 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa.

Łączny czas trwania postępowania wyniósł 245 dni (8 miesięcy i 2 dni). Korespondencję w toku postępowania doręczano za pośrednictwem administracji niemieckiej, zatem czas oczekiwania na doręczenie był niezależny od działań wierzyciela.

Pomimo skierowania wniosku do niemieckiej administracji podatkowej o dochodzenie należności od B.H., w toku egzekucji międzynarodowej na podstawie przepisów o wzajemnej pomocy przy dochodzeniu podatków, zaległość nie została wyegzekwowana.

- c) [REDAKTOWANE] – decyzjami nr [REDAKTOWANE] oraz [REDAKTOWANE] [REDAKTOWANE] Naczelnik Pomorskiego Urzędu Skarbowego w Gdańsku orzekł o orzeczeniu odpowiedzialności za zaległości spółki z tytułu VAT za I, II, III, IV kwartał 2018 r. odpowiednio osobom: M.L. oraz V.S. (obywatel Włoch). Łączna kwota zaległości wraz z odsetkami wynosiła 668.804 zł.

Czas trwania postępowań wyniósł odpowiednio: 77 dni (2 miesiące i 17 dni) i 70 dni (2 miesiące i 10 dni).

Wydanie decyzji nastąpiło w terminie określonym w art. 118 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa.

Wszczęcie postępowania w zakresie odpowiedzialności osób trzecich nastąpiło po 8 miesiącach od otrzymania postanowienia organu egzekucyjnego o umorzeniu postępowania. Przed wszczęciem postępowania kontrolowana jednostka posiadała informację, że wobec jednego z członków zarządów (M.L.) prowadzone jest bezskuteczne postępowanie egzekucyjne (do organu egzekucyjnego wpłynęły inne zajęcia wystosowane przez komorników sądowych), jednak postępowanie w sprawie orzeczenia odpowiedzialności wobec M.L. zostało wszczęte, ponieważ konstrukcja art. 116 § 1 Ordynacji podatkowej nakłada na organ podatkowy obowiązek prowadzenia postępowania w przedmiocie odpowiedzialności za zaległości podatkowe spółki wobec wszystkich członków zarządu.

Drugi z członków zarządu – V. S. – na etapie odwołania wniósł nowe dowody, wykluczające go z kręgu osób odpowiedzialnych za zaległości spółki.

W pozostałych 4 sprawach, brak efektywności mógł wynikać z działań kontrolowanej jednostki.

- d) [REDAKTOWANE] – decyzją nr [REDAKTOWANE] [REDAKTOWANE] Naczelnik Pomorskiego Urzędu Skarbowego w Gdańsku orzekł o orzeczeniu odpowiedzialności za zaległości spółki z tytułu CIT/2018, CIT za 5/2019 (odsetki), CIT/2019, VAT za 5/2019. W tym przypadku Naczelnik Pomorskiego US w Gdańsku był jednocześnie wierzycielem i organem egzekucyjnym. Łączna kwota zaległości wraz z odsetkami wynosiła 109.171 zł. Umorzenie postępowań egzekucyjnych nastąpiło postanowieniami z 3.11.2020 r., natomiast organ rozpoczął gromadzenie materiału dowodowego po upływie 26 miesięcy (24.01.2023 r. wysłano pisma do Sądu Rejonowego z zapytaniem, czy spółka wystąpiła z wnioskiem o ogłoszenie upadłości

oraz do ZUS, czy posiada zaległości), natomiast wszczęcie postępowania nastąpiło dopiero postanowieniem z 22.09.2023 r.

Wydanie decyzji nastąpiło w terminie określonym w art. 118 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa.

Łączny czas trwania postępowania wyniósł 75 dni (2 miesiące i 14 dni).

Pomimo wystawienia tytułów wykonawczych i przesłania ich do organu egzekucyjnego zaległość nie została wyegzekwowana. W tym przypadku wpływ na nieefektywność postępowania mogło mieć zbyt późne przeprowadzenie postępowania w sprawie orzeczenia odpowiedzialności osób trzecich.

- e) [REDAKTOR] – decyzją nr [REDAKTOR] Naczelnik Pomorskiego Urzędu Skarbowego w Gdańsku orzekł o odpowiedzialności za zaległości spółki z tytułu PIT za 1-12/2018. Łączna kwota zaległości wraz z odsetkami wynosiła 17.467 zł.

Wszczęcie postępowania w zakresie odpowiedzialności osób trzecich nastąpiło po upływie 24 miesięcy od otrzymania postanowienia o umorzeniu postępowania egzekucyjnego.

Wydanie decyzji nastąpiło w terminie określonym w art. 118 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa.

Łączny czas trwania postępowania wyniósł 72 dni (2 miesiące i 13 dni).

Pomimo wystawienia tytułu wykonawczego na osobę trzecią i przekazania go do organu egzekucyjnego, nie wyegzekwowano należności, zaległość uległa przedawnieniu. W tym przypadku wpływ na nieefektywność postępowania mogło mieć zbyt późne przeprowadzenie postępowania w sprawie orzeczenia odpowiedzialności osób trzecich.

- f) [REDAKTOR] – decyzją nr [REDAKTOR] Naczelnik Pomorskiego Urzędu Skarbowego w Gdańsku orzekł o odpowiedzialności F. N. (obywatel Włoch) za zaległości spółki z tytułu VAT za I i II kwartał 2018 r. Łączna kwota zaległości wraz z odsetkami wynosiła 2.358.768 zł.

Wszczęcie postępowania w zakresie odpowiedzialności osób trzecich nastąpiło po upływie 16 miesięcy od otrzymania postanowienia o umorzeniu postępowania egzekucyjnego.

Wydanie decyzji nastąpiło w terminie określonym w art. 118 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa.

Łączny czas trwania postępowania wyniósł 129 dni (4 miesiące i 7 dni).

W wyniku wydania decyzji o orzeczeniu odpowiedzialności osoby trzeciej za zaległości spółki, zaległość nie została zapłacona ani wyegzekwowana. Nie podjęto czynności w celu wyegzekwowania zaległości. Jak wynika z adnotacji służbowej z 28.11.2023 r., nie zostały spełnione warunki udzielenia wzajemnej pomocy określone w Dyrektywie Rady 2010/24/UE z 16 marca 2010 r. w sprawie wzajemnej pomocy przy odzyskiwaniu wierzytelności dotyczących podatków, ceł i innych obciążeń w art. 18 pkt 2 oraz w art. 33 pkt 1 ust. 2 ustawy o wzajemnej pomocy przy dochodzeniu podatków, należności celnych i innych należności pieniężnych. Płatności za te wierzytelności przekraczają 5 lat (licząc od 25.04.2018 r. oraz 25.07.2018 r.) zatem 25.04.2023 r. oraz 25.07.2023 r. upłynęły terminy przedawnienia dochodzenia zobowiązania podatkowego w Unii Europejskiej.

W tym przypadku, wpływ na nieefektywność postępowania miało zbyt późne przeprowadzenie postępowania oraz wydanie decyzji po upływie przedawnienia dochodzenia zobowiązania podatkowego w Unii Europejskiej (dot. I kwartału 2018 r.) i na kilka dni przed upływem

przedawnienia dochodzenia zobowiązania podatkowego w Unii Europejskiej (dot. II kwartału 2018 r.).

Biorąc pod uwagę, że osoba trzecia nie jest obywatelem polskim, posiada miejsce zamieszkania na terenie Włoch, przeprowadzenie postępowania powinno nastąpić dużo wcześniej.

- g) [REDAKTOWANE] – decyzją nr [REDAKTOWANE] Naczelnik Pomorskiego Urzędu Skarbowego w Gdańsku orzekł o odpowiedzialności M.A., pełniącego w spółce funkcję komandytariusza, za zaległości spółki z tytułu za VAT 09/2019, 02, 07,08/2020. Łączna kwota zaległości wraz z odsetkami wynosiła 497.209 zł.

Wniosek Naczelnika I US w Gdańsku o rozważenie możliwości orzeczenia odpowiedzialności osób trzecich za zaległości spółki wpłynął do US 10.01.2023 r. Wszczęcie postępowania w zakresie odpowiedzialności osób trzecich nastąpiło do niewłaściwej osoby, postępowanie to ostatecznie zostało umorzone jako bezprzedmiotowe. Oznacza to, że wniosek Naczelnika I US w Gdańsku do dnia wszczęcia kontroli w Pomorskim US w Gdańsku nie został zrealizowany. Zatem nie został zachowany 6 miesięczny termin do wszczęcia postępowania.

Po uchyleniu decyzji i umorzeniu postępowania wobec M.A., komandytariusza spółki, nie prowadzono postępowania w sprawie orzeczenia odpowiedzialności do komplementariusza, [REDAKTOWANE]. W toku kontroli sprawa została przeanalizowana i w efekcie Naczelnik odstąpił od orzekania o odpowiedzialności osób trzecich. 22.08.2024 r. sporządzono adnotację służbową, z której wynika, że ostatnie zeznanie CIT spółka złożyła w 2020 roku, w którym wykazała stratę. Spółka została zlikwidowana 29.06.2021 r. Mając na uwadze zasady ekonomiki postępowania, konieczność unikania i ograniczania długotrwałych i kosztownych procedur, które nie doprowadzą do wymiernych skutków finansowych, odstąpiono od orzekania o odpowiedzialności osób trzecich.

Wszczęcie postępowania od początku było obarczone błędem co do podmiotu, tym samym było niezasadne. W tym przypadku nie ocenia się czasu trwania postępowania.

III.3.4 Umarzanie postępowań o odpowiedzialności podatkowej osób trzecich

Spośród spraw prowadzonych w 2023 r., w 2 przypadkach postępowania zostały umorzone. Sprawdzono przyczynę umarzenia postępowań, a w szczególności, czy umarzenie postępowań nastąpiło w przypadku nie wydania decyzji o odpowiedzialności podatkowej osoby trzeciej w terminie określonym w art. 118 OP.

Ustalono, że w żadnym przypadku nie doszło do wydania decyzji po okresie przedawnienia, określonym w art. 118 Ordynacji podatkowej.

- a) W przypadku orzeczenia odpowiedzialności wobec [REDAKTOWANE], postępowanie zostało wszczęte i prowadzone prawidłowo. Dopiero po wydaniu decyzji w sprawie orzeczenia odpowiedzialności, 22.01.2024 r. do US wpłynęło odwołanie pełnomocnika strony, w którym wniósł nowy dowód – protokół z Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników z 31.12.2017 r. wraz z uchwałą Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników Spółki o odwołaniu V.S. z pełnienia funkcji prezesa zarządu. Dokument ten nie został ujawniony w KRS. Po rozpatrzeniu odwołania, Naczelnik Pomorskiego US w Gdańsku wydał 23.01.2024 r. decyzję [REDAKTOWANE] o uchyleniu decyzji we własnym zakresie i umorzeniu postępowania w sprawie orzeczenia o solidarnej odpowiedzialności członka zarządu.

b) W przypadku orzeczenia odpowiedzialności M.A. za zaległości [REDAKTOWANE] komandytowa, postępowanie było prowadzone do niewłaściwej osoby. Fakt ten został podniesiony przez pełnomocnika strony w odwołaniu od decyzji Naczelnika US w Gdańsku nr [REDAKTOWANE]

Po rozpatrzeniu odwołania, Naczelnik Pomorskiego US w Gdańsku wydał 6.07.2024 r. decyzję [REDAKTOWANE] o uchyleniu decyzji we własnym zakresie i umorzeniu postępowania w sprawie orzeczenia o solidarnej odpowiedzialności członka zarządu.

Ustalenia

Stwierdzone nieprawidłowości polegały na:

- braku na dzień wszczęcia kontroli wyegzekwowania zaległości w badanych sprawach, niemniej jednak w 4 przypadkach było to niezależne od kontrolowanej jednostki;
- zbyt późnym wszczęciu postępowań w 5 przypadkach z 8 poddanych kontroli;
- niezasadnym wszczęciu postępowania wobec podmiotu, który z mocy przepisów nie odpowiada za zaległości spółki komandytowej – w 1 przypadku;
- wydaniu decyzji o orzeczeniu odpowiedzialności wobec podmiotu zagranicznego w terminie uniemożliwiającym dochodzenie zobowiązania podatkowego w Unii Europejskiej w ramach wzajemnej pomocy przy odzyskiwaniu wierzytelności – w 1 przypadku;

We wszystkich sprawach wydanie decyzji nastąpiło w terminie określonym w art. 118 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa. Postępowania były przeprowadzone bez zbędnej zwłoki, czas trwania postępowań był uzależniony od możliwości doręczania stronom korespondencji.

Ocena częściowa

Działalność Naczelnika Pomorskiego Urzędu Skarbowego w Gdańsku w zakresie prawidłowości i terminowości wszczynania postępowań o odpowiedzialności podatkowej osób trzecich należy ocenić **pozytywnie z nieprawidłowościami**.

IV. Pozostałe informacje

Przedstawiając powyższe ustalenia kontroli Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Gdańsku poleca:

1. wszczynać postępowania w sprawie orzeczenia o odpowiedzialności podatkowej osób trzecich za zobowiązania osób prawnych bezzwłocznie, nie później niż w terminie do 6 miesięcy licząc od daty, od której winno być wszczęte postępowanie (np. data zakończenia podmiotu, data umorzenia postępowania egzekucyjnego na podstawie art. 59 § 2 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji),
2. wszczynać postępowania w sprawie orzeczenia o odpowiedzialności podatkowej osób trzecich wyłącznie wobec podmiotów, które z mocy przepisów odpowiadają za wierzytelności określone w art. 107 Ordynacji podatkowej.

Zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Na podstawie art. 49 ustawy o kontroli w administracji rządowej, w nawiązaniu do przedstawionych powyżej ustaleń kontroli, proszę o przedłożenie w terminie 1 miesiąca od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego informacji o sposobie wykorzystania zaleceń, wykorzystania wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych

nieprawidłowości. Informacje w powyższym zakresie powinny wskazywać konkretne działania i sposób ich realizacji.

Jednocześnie w związku z poleceniem Ministerstwa Finansów zobowiązuję do przekazania do kierownika komórki ds. kontroli tut. Izby Administracji Skarbowej informacji o rezultatach wdrożonych zaleceń pokontrolnych w terminie 9 miesięcy licząc od daty sporządzenia przez jednostkę kontrolowaną informacji o zrealizowaniu zaleceń pokontrolnych.

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w formie elektronicznej, przesłane do kierownika jednostki kontrolowanej za pośrednictwem Systemu Zarządzania Dokumentami (SZD).

Gdańsk, 20 września 2024 roku

**Dyrektor Izby Administracji Skarbowej
w Gdańsku
Czesław Kalinowski**
(podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym)